

Türkiye ekonomisi 2025 yılı ikinci çeyreğinde %4,8 arttı

Türkiye's economy grew by 4.8% in the second quarter of 2025

The preliminary estimate of GDP for the second quarter of 2025, as a chained volume index, increased by 4.8% compared to the same quarter of the previous year.

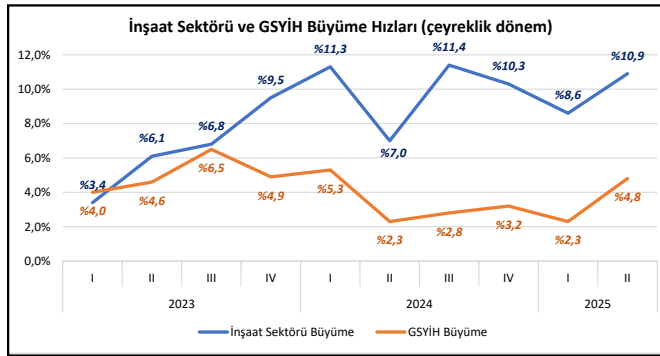
GSYH 2025 yılı ikinci çeyrek ilk tahmini; zincirlenmiş hacim endeksi olarak, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,8 arttı.

İnşaat sektörü 2025 yılının ikinci çeyreğinde %10,9 arttı

GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2025 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; inşaat sektörü toplam katma değeri %10,9, bilgi ve iletişim faaliyetleri %7,1, sanayi sektörü %6,1, ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmetleri %5,6, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri %5,4, ürün üzerindeki vergiler eksi

sübvansiyonlar %3,0, finans ve sigorta faaliyetleri %2,6, gayrimenkul faaliyetleri %2,6 ve diğer hizmet faaliyetleri %2,1 arttı. Tarım sektörü %3,5, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ise %1,2 azaldı.

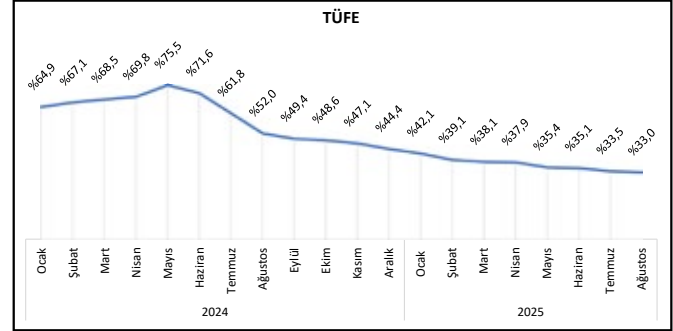
Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, bir önceki çeyreğe göre %1,6 arttı. Takvim etkisinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, 2025 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,6 arttı.

Kaynak: TÜİK

TÜFE yıllık %32,95 arttı, aylık %2,04 arttı

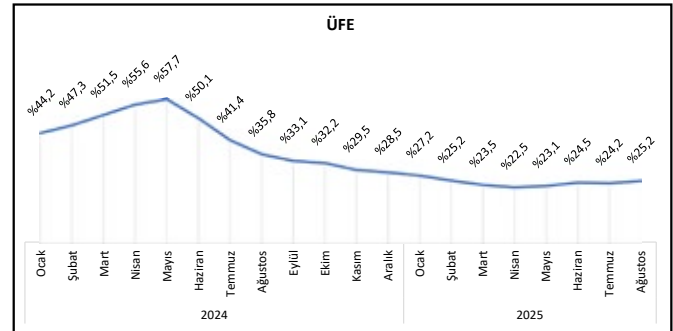
Tüketici Fiyat Endeksi'ndeki (TÜFE) (2003=100) değişim 2025 yılı ağustos ayında bir önceki aya göre %2,04 artış, bir önceki yılın aralık ayına göre %21,50 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %32,95 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %39,62 artış olarak gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK

Yi-ÜFE yıllık %25,16 arttı, aylık %2,48 arttı

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yi-ÜFE) (2003=100) 2025 yılı ağustos ayında bir önceki aya göre %2,48 artış, bir önceki yılın aralık ayına göre %20,62 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %25,16 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %26,28 artış gösterdi.

Kaynak: TÜİK

Ekonomik Güven Endeksi 97,9 oldu

Ekonomik Güven Endeksi temmuz ayında 96,3 iken, ağustos ayında %1,7 oranında artarak 97,9 değerini aldı. Bir önceki aya göre ağustos ayında tüketici güven endeksi %0,9 oranında artarak 84,3 değerini, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi %1,7 oranında artarak 100,6 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %1,1 oranında artarak 111,1 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi %0,8 oranında artarak 108,8 değerini, inşaat sektörü güven endeksi %4,0 oranında azalarak 85,3 değerini aldı.

Kaynak: TÜİK

Mevcut inşaat işleri seviyesi ağustos ayında 3,8 puan azaldı

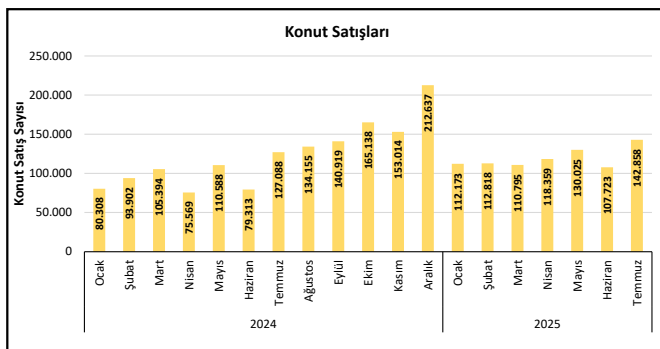
Temmuz ayında toparlanma çabası gösteren mevcut inşaat işleri ağustos ayında 3,8 puan azalarak önemli bir düşüş göstermiştir. Özellikle deprem bölgesindeki işlerin tamamlanmasıyla mevcut işler seviyesi azalmıştır. Temmuz ayında Merkez Bankasının faiz indiriminin etkisi görülmemiştir. Piyasa faizleri hâlen yüksektir. Mevsimsellik ağustos ayında olumlu yönde etkili olmuştur. Siyasi beklentiler, ekonomi politikası uygulamaları ile deprem bölgesi ve kentsel dönüşüm faaliyetleri inşaat sektöründe mevcut işleri belirlemeye devam edecektir. Ekonomi politikalarında yeni faiz indirimleri mevcut işler endeksini de olumlu etkileyebilecektir.

Yeni alınan inşaat siparişleri seviyesi ağustos ayında 1,3 puan geriledi

Alınan yeni iş siparişleri üç aylık gerileme ardından mayıs ayında yeniden yükselmişti. Haziran ve temmuz aylarında ise yeni alınan iş siparişleri yeniden gerilemişti. Yeni iş siparişlerinde gerileme ağustos ayında da devam etmiştir ve bir önceki aya göre 1,3 puan düşmüştür. Yeniden başlayan faiz indirimleri yeni iş siparişleri üzerinde henüz olumlu etki yaratmamıştır. Deprem bölgesinde de yeni işler büyük ölçüde sona ermiş olup mevcut işler yıl sonuna kadar tamamlanacaktır.

Türkiye genelinde temmuz ayında 142 bin 858 konut satıldı

Türkiye genelinde konut satışları temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %12,4 oranında artarak 142 bin 858 oldu. Konut satışları Ocak-Temmuz döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %24,2 oranında artarak 834 bin 751 olarak gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK

İlk el konut satış sayısı 43 bin 984 olarak gerçekleşti

Türkiye genelinde ilk el konut satış sayısı temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %7,8 oranında artarak 43 bin 984 oldu. Toplam konut satışları içinde ilk el konut satışının payı %30,8 oldu. İlk el konut satışları Ocak-Temmuz döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,5 oranında artarak 251 bin 608 olarak gerçekleşti.

minde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,5 oranında artarak 251 bin 608 olarak gerçekleşti.

Dönem	İlk El Satış	İkinci El Satış	Toplam Konut Satışı (adet)	İpotekli Satış Oranı (%)
2024 (Ocak-Temmuz)	214.108	458.054	672.162	%9,4
2025 (Ocak-Temmuz)	251.608	583.143	834.751	%14,6
Temmuz 2024	40.784	86.304	127.088	%9,0
Ağustos 2024	41.913	92.242	134.155	%10,1
Eylül 2024	44.858	96.061	140.919	%11,2
Ekim 2024	57.679	107.459	165.138	%12,8
Kasım 2024	49.274	103.740	153.014	%14,2
Aralık 2024	76.629	136.008	212.637	%10,9
Ocak 2025	32.785	79.388	112.173	%14,9
Şubat 2025	33.784	79.034	112.818	%14,9
Mart 2025	33.307	77.488	110.795	%16,4
Nisan 2025	34.633	83.726	118.359	%14,8
Mayıs 2025	39.546	90.479	130.025	%14,9
Haziran 2025	33.569	74.154	107.723	%13,4
Temmuz 2025	43.984	98.874	142.858	%12,9

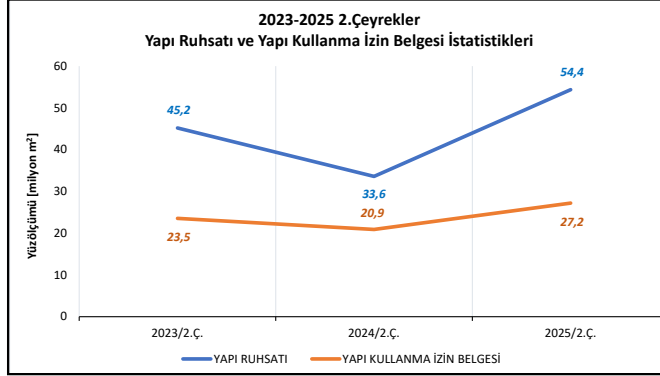
Kaynak: TÜİK

Yapı ruhsatı verilen binaların yüz ölçümü %61,8 arttı

Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre, 2025 yılı II. çeyreğinde yapı ruhsatı verilen bina sayısı %47,4, daire sayısı %90,3 ve yüz ölçüm %61,8 arttı. 2025 yılı II. çeyreğinde yapı ruhsatı verilen toplam yüz ölçümün, %85,1'i belediyeler, %14,9'u ise diğer yetkili idareler tarafından verildi. 2025 yılı II. çeyreğinde yapı ruhsatı verilen binaların kullanma amacına göre en yüksek yüz ölçüm payına 40,3 milyon m² ile iki ve daha fazla daireli ikamet amaçlı binalar sahip oldu. Bunu 5,0 milyon m² ile sanayi binaları ve depolar izledi.

Yapı kullanma izin belgesi verilen binaların yüz ölçümü %30,2 arttı

Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre, 2025 yılı II. çeyreğinde yapı kullanma izin belgesi verilen bina sayısı %18,1, daire sayısı %44,3 ve yüz ölçüm %30,2 arttı. 2025 yılı II. çeyreğinde yapı kullanma izin belgesi verilen toplam yüz ölçümün, %85,5'i belediyeler, %14,5'i ise diğer yetkili idareler tarafından verildi. 2025 yılı II. çeyreğinde yapı kullanma izin belgesi verilen binaların kullanma amacına göre en yüksek yüzölçüm payına 18,4 milyon m² ile iki ve daha fazla daireli ikamet amaçlı binalar sahip oldu. Bunu 3,5 milyon m² ile sanayi binaları ve depolar izledi.

Kaynak: TÜİK

İnşaat maliyet endeksi yıllık %23,58 arttı, aylık %1,37 arttı

İnşaat maliyet endeksi, 2025 yılı haziran ayında bir önceki aya göre %1,37 arttı, bir önceki yılın aynı ayına göre %23,58 arttı. Bir önceki aya göre malzeme endeksi %2,35 arttı, işçilik endeksi %0,35 azaldı. Ayrıca bir önceki yılın aynı ayına göre malzeme endeksi %19,37 arttı, işçilik endeksi %31,99 arttı.

Bina inşaatı maliyet endeksi yıllık %23,21 arttı, aylık %0,97 arttı

Bina inşaatı maliyet endeksi, bir önceki aya göre %0,97 arttı, bir önceki yılın aynı ayına göre %23,21 arttı. Bir önceki aya göre malzeme endeksi %1,76 arttı, işçilik endeksi %0,38 azaldı. Ayrıca bir önceki yılın aynı ayına göre malzeme endeksi %19,06 arttı, işçilik endeksi %31,16 arttı.

Bina dışı yapılar için inşaat maliyet endeksi yıllık %24,82 arttı, aylık %2,68 arttı

Bina dışı yapılar için inşaat maliyet endeksi, bir önceki aya göre %2,68 arttı, bir önceki yılın aynı ayına göre %24,82 arttı. Bir önceki aya göre malzeme endeksi %4,19 arttı, işçilik endeksi %0,24 azaldı. Ayrıca bir önceki yılın aynı ayına göre malzeme endeksi %20,31 arttı, işçilik endeksi %35,00 arttı.

Sanayi üretimi aylık %0,7, yıllık %8,3 arttı

Sanayinin alt sektörleri (2021=100 referans yılı) incelendiğinde, 2025 yılı haziran ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %2,3 arttı, imalat sanayi sektörü endeksi %9,5 arttı ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,1 azaldı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2025 yılı haziran ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki

aya göre %5,0 azaldı, imalat sanayi sektörü endeksi %0,9 arttı ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,9 arttı.

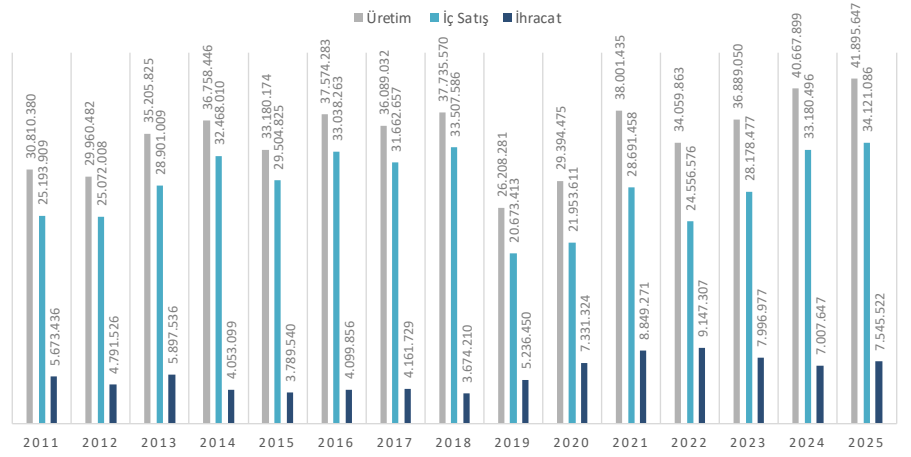
Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı %8,0 seviyesinde gerçekleşti

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı 2025 yılı temmuz ayında bir önceki aya göre 164 bin kişi azalarak 2 milyon 828 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,4 puan azalarak %8,0 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %6,5 iken kadınlarda %10,9 olarak tahmin edildi. İstihdam edilenlerin sayısı 2025 yılı temmuz ayında bir önceki aya göre 18 bin kişi artarak 32 milyon 582 bin kişi, istihdam oranı ise aynı seviyede kalarak %49,1 oldu. Bu oran erkeklerde %66,1 iken kadınlarda %32,4 olarak gerçekleşti.

Çimento iç satışı 2025 yılı Ocak-Haziran döneminde %2,4 arttı

2025 yılı Ocak-Haziran döneminde çimento üretimde, geçen yıla oranla %3,0'lük bir artış yaşanmıştır. Yine 2025 yılı ilk 6 aylık dönemde üretilen çimentonun yaklaşık %18,0'i ihracata konu olmuştur. 2025 yılı ilk yarısında önceki yıla göre iç satışlarda %2,8, çimento ihracatında ise %7,7'lik artış gerçekleşmiştir. Sektör, yaklaşık %9 büyümeye yaşadığı 2024 yılından sonra 2025 yılına da, hem iç piyasada hem de ihracatta artış ile başlamıştır ancak şubat ve mart aylarında, baz etkisiyle birlikte üretim ve iç satışlarda düşüş gerçekleşmiştir. Satışlar nisan ayında toparlanmıştır. Mayıs ayında tarihin en yüksek iç satış miktarına ulaşılmıştır. Sektör haziran ayında da büyümeye devam etmiştir. Bölgesel bazda, Marmara, Ege ve Karadeniz Bölgelerinde iç satışlarda düşüş yaşanmıştır.

2011- 2025 Ocak-Haziran Çimento Verileri (ton)

Kaynak: TürkÇimento

Türkiye'nin ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu açıklandı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) "İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2024" araştırmasını açıkladı. Raporda 10'u Türkiye Hazır Beton Birliği üyesi ve bağlı kuruluşu olmak üzere hazır beton ve çimento sektöründen toplam 17 firma yer aldı. İSO İkinci 500 araştırmasının 2024 yılı sonuçlarına bakıldığında üretimden satışlarını 988 milyar liradan 1 trilyon 393 milyar liraya çıkaran İSO İkinci 500 şirketlerinin yüzde 41'lik artış performansının geçmiş üç yılın altında kaldığı görüldü.

2024'te yüzde 41,1 olan yıllık ortalama Yurt İçi Üretici Fiyatları Endeksi (Yİ-ÜFE) ile arındırıldığında üretimden satışlar reel olarak binde 1 oranında geriledi. Böylece 2022'de yüzde 10,4; 2023'te yüzde 5,2 olan üretimden satışlardaki reel düşüş eğilimi tıpkı İSO 500'de olduğu gibi üst üste üçüncü yıla taşınmış oldu.

2024 yılındaki bu zayıf performansta iç ve dış gelişmeler belirleyici rol oynadı. Yurt içinde 2024 nisan ayından itibaren sıkı para politikaları daha kapsamlı şekilde uygulanmaya başlandı. Buna bağlı olarak iç talepte başlayan kademeli yavaşlama sanayi sektörünün satışlarını olumsuz etkiledi.

Yurt dışında ise 2024 yılı genelinde ihracat pazarlarında zayıf

Turkey's second 500 largest industrial enterprises announced

Istanbul Chamber of Industry (ISO) has released its 2024 report on "Turkey's Second Top 500 Industrial Enterprises." A total of 17 companies from the ready-mixed concrete and cement sector were included in the list, ten of which are members or affiliates of the Turkish Ready Mixed Concrete Association.

seyreden talep, artan maliyet baskılarının satış fiyatlarına yeterince yansıtılamaması, Türk lirasındaki reel değerlenme eğilimi ve güçlü doların yol açtığı parite etkisi, sanayi sektörünün uluslararası rekabet gücünü zayıflatarak satış performansını düşürdü.

2024 yılı İSO İkinci 500 sıralamasına üretimden satışları 4 milyar 186 milyon TL ile 1 milyar 820 milyon TL arasında kalan şirketler girebildi. İSO İkinci 500'ün 2023 yılı listesinde yer alan şirketlerin üretimden satışları ise 2 milyar 958 milyon TL ile 1 milyar 294 milyon TL bandında gerçekleşmişti.

2024 yılında 66 yeni kuruluş İSO İkinci 500 sıralamasında yer alma başarısı gösterdi. 41 kuruluş 2023 araştırmasında İSO 500'de iken 2024'te İSO İkinci 500'e geriledi. 393 kuruluş araştırmanın son iki yılında da (2023, 2024) İSO

İkinci 500 sıralamasında yer aldı.

İSO İkinci 500'ün finansman giderleri yüzde 45,4 oranında artarak 95 milyar TL'ye yükseldi. Aynı yılda faaliyet karı ise yüzde 18,9 azalışla 118 milyar TL'ye geriledi. Böylece finansman giderlerinin faaliyet karına oranı 35,8 puanlık çarpıcı bir artışla yüzde 80,9'a yükseldi.

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2024 Raporu'nda Yer Alan THBB Üyeleri ve Bağılı Kuruluşları

Sıra No	Kuruluşlar	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
4	Göлтаş Gölle Bölgesi Çimento San. ve Tic. AŞ	4.166.673.182
8	Çimbeton Hazır beton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. AŞ	4.118.796.639
62	Traçim Çimento San. ve Tic. AŞ	3.656.620.403
76	Batısöke Söke Çimento Sanayii TAŞ	3.606.965.707
94	Batıbeton Sanayi AŞ	3.511.467.173
129	Hacıoğulları Hazır Beton Saç ve Yapı Malzemeleri San. ve Tic. AŞ	3.286.383.070
147	Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii AŞ	3.172.504.018
158	İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. AŞ	3.092.915.363
185	Bursa Beton San. ve Tic. AŞ	2.960.028.905
343	Albayrak Hazır Beton San. ve Tic. AŞ	2.319.658.765

Türk müteahhitler 45 firmayla dünya ikinciliğini sürdürdü

Tamamladıkları hızlı ve kaliteli işlerle dünyayı inşa eden Türk müteahhitler, 2024 yılında da uluslararası projelerdeki güçlü performanslarını sürdürdü. ENR Dergisi'nin "Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi" listesinde yer alan 45 Türk firması, Türkiye'nin dünya ikinciliğini korumasını sağladı. Listenin en ilk sırasında 76 firmayla Çin, üçüncü sırasında ise 42 firmayla ABD yer alıyor.

Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB) Başkanı M. Erdal Eren, sektörün karşılaştığı tüm zorluklara rağmen çalışmaların kesintisiz sürdüğünü belirterek "Türk müteahhitlerimiz, uluslararası projelerde gösterdikle-

Turkish contractors maintained their second place in the world with 45 companies.

Turkish contractors, who build the world with their fast and quality work, continued their strong performance in international projects in 2024. 45 Turkish companies listed in ENR Magazine's "Top 250 International Contractors" helped Türkiye maintain its second place in the world. At the top of the list is China with 76 companies, followed by the United States in third place with 42 companies.

ri kararlılık, özveri ve girişimci güçleriyle bir kez daha ülkemiz için gurur kaynağı oldular. Tekrar anlıyoruz ki; küresel krizler, ekonomik dalgalanmalar ve bölgesel çatışmalar gibi zorluklar, başarılarımızın önünde bir engel değil; aksine, sınırları aşma, yeni pazarlara açılma ve farklı coğrafyalarda sürdürülebilir projeler geliştirme kararlılığımızı daha da güçlendiriyor." dedi.

Dünya çapında referans alınan inşaat sektörü dergisi ENR'ın (Engineering News Record), her yıl müteahhitlerin bir önceki yılda ülkeleri dışındaki faaliyetlerinden elde ettikleri gelirleri esas alarak yayımladığı

“Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi Listesi” açıklandı. Türkiye, 45 firma ile listedeki ikinciliğini korudu.

ENR tarafından hazırlanan rapora göre, listede yer alan 250 firmanın 2024 yılında üstlendiği toplam proje değeri 502 milyar dolara ulaştı. Raporda, müteahhitlik firmaları için zorlukların giderek arttığına dikkat çekilirken, bölgesel çatışmaların tedarik zincirlerinde aksamalara ve maliyetlerde dalgalanmalara yol açtığını, bunun da bazı küresel pazarlarda kârı ciddi ölçüde düşürdüğüne vurgu yapıldı.

Türk firmalarının listede yükselişi de dikkat çekiyor. İlk 50 firma arasında 2 Türk firması, ilk 100 firma arasında ise 8 Türk firması yer alırken, enerji alt sektörü listesinde bir Türk firması da ilk 10'a girmeyi başardı. Geçen yıl açıklanan listede ilk 50 arasında 1, ilk 100 arasında 6 Türk firması bulunuyordu. Bu sonuç, Türkiye'nin küresel inşaat piyasasında gücünü ve rekabetçiliğini sürdürdüğünün somut bir göstergesi olarak öne çıkıyor.

TMB Başkanı M. Erdal Eren ise şu değerlendirmelerde bulundu: “Türk müteahhitlerimiz, uluslararası projelerde göster-

dikleri kararlılık, özveri ve girişimci güçleriyle bir kez daha ülkemiz için gurur kaynağı oldular. Tekrar anlıyoruz ki; küresel krizler, ekonomik dalgalanmalar ve bölgesel çatışmalar gibi zorluklar, başarılarımızın önünde bir engel değil; aksine, sınırları aşma, yeni pazarlara açılma ve farklı coğrafyalarda sürdürülebilir projeler geliştirme kararlılığımızı daha da güçlendiriyor. Türk firmalarının listedeki tırmanışı da bu kararlılığın bir göstergesi oluyor. Türk müteahhitlerinin 2024 yılında toplam 137 ülkede 31 milyar doların üstünde yeni proje üstlenmiş olması da bunu destekliyor. Üstlenmiş olduğumuz her bir projeyi, sadece bir inşaat çalışması değil, aynı zamanda Türkiye'nin uluslararası arenadaki itibarının ve rekabet gücünün somut bir göstergesi olarak görmekteyiz. Bu nedenle Türk müteahhitlerimizin ortaya koyduğu performans, hem sektörümüzün hem de ülkemizin geleceğine dair umut verici bir tablo çiziyor. Bizler, her koşulda yenilikçi ve çözüm odaklı yaklaşımlarımızla bu başarıları artırmaya devam edeceğiz.”

ENR'ın “Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi Listesi”ndeki Türk Firmaları

	2024	2023	FİRMA
1	46	54	ENKA
2	50	53	RÖNESANS
3	61	48	LİMAK
4	63	108	ÇALIK ENERJİ
5	72	87	ESTA
6	84	113	TAV
7	88	84	ANT YAPI
8	92	105	GÜLERMAK
9	103	82	YAPI MERKEZİ
10	108	104	CENGİZ
11	109	106	ASLAN YAPI
12	113	115	KUZU GRUP
13	115	209	MAPA
14	129	151	KOLİN
15	131	**	KALYON
16	132	117	NUROL
17	136	**	BCM
18	142	176	GAP
19	143	121	TEKFEN
20	145	156	BAYBURT GRUP
21	146	170	SEMBOL
22	147	162	İLK
23	148	145	ESER

	2024	2023	FİRMA
24	149	144	METAG
25	152	155	POLAT YOL
26	166	178	ONUR
27	171	190	ÜSTAY
28	173	225	İC İÇTAŞ
29	174	181	MBD
30	177	219	MAKYOL
31	178	163	ALARKO
32	179	188	YÜKSEL
33	185	211	STFA
34	190	**	YDA
35	191	185	DEKİNSAN
36	192	202	SUMMA
37	202	206	İRİS
38	207	204	TEPE
39	208	246	DOĞUŞ
40	210	**	MESA
41	212	234	ZAFER
42	215	222	SMK
43	229	227	DORÇE
44	231	**	ÖZKAR
45	234	**	ORKUN